

Definice 3 (Oprava definice silné stacionarity, Prášková, 2016, Definice 1.7, str. 9). *Silně (striktně) stacionární proces definujeme jako náhodný proces $\{X_t, t \in T\}$, pro který platí, že pro libovolné $n \in \mathbb{N}$, pro libovolná reálná $x_1, \dots, x_n$ a pro libovolná $t_1, \dots, t_n$ a τ taková, že $t_k \in T, t_{k+\tau} \in T, 1 \leq k \leq n$, platí*

$$F_{t_1, \dots, t_n}(x_1, \dots, x_n) = F_{t_1+\tau, \dots, t_n+\tau}(x_1, \dots, x_n),$$

kde $F_{t_1, \dots, t_n}(x_1, \dots, x_n)$ je sdružená distribuční funkce veličin $X_{t_1}, \dots, X_{t_n}$, tedy lze psát

$$F_{t_1, \dots, t_n}(x_1, \dots, x_n) = P[X_{t_1} \leq x_1, \dots, X_{t_n} \leq x_n].$$

Definice 4 (Oprava definice slabé stacionarity, Prášková, 2016, Definice 1.8, str. 9). *Slabě stacionární náhodný proces definujeme jako náhodný proces $\{X_t, t \in T\}$ s konečnými druhými momenty, pro který platí, že má konstantní střední hodnotu $\mu_t = \mu$ (pro libovolné $t \in T$) a kovariance závisí pouze na časovém posunu τ mezi dvěma náhodnými veličinami $X_t, X_{t+\tau}$ z náhodného procesu, $t \in T, \tau > 0$.*

Doplňěk 1 (Definice: Gaussovský proces, Prášková, 2016, Definice 1.6, str. 9). *Náhodný proces $\{X_t, t \in T\}$ se nazývá gaussovský, pokud jsou všechna jeho konečně-rozměrná rozdělení normální ($\forall n \in \mathbb{N}$ a $t_1, \dots, t_n \in T$ má vektor $(X_{t_1}, \dots, X_{t_n})^\top$ n -rozměrné normální rozdělení $N_n(\mu, \Sigma)$).*

Tvrzení 1 (Oprava tvrzení 1). *Nechť $\{X_t\}$ je nekorelovaný a gaussovský náhodný proces. Označme $x = (x_1, \dots, x_n)^\top$ a $|x| = (|x_1|, \dots, |x_n|)^\top$, pak pro libovolné $n \in \mathbb{N}$ je sdružená hustota f_X symetrická ve smyslu rovnosti $f_X(x) = f_X(|x|) \forall x \in \mathbb{R}^n$.*

Doplňěk 2 (Definice: Norma vektoru). *Eukleidovská norma vektoru $x \in \mathbb{R}^n$ je číslo $\|x\| = \sqrt{x^\top x}$.*

Definice 11 (Oprava definice konvergence v distribuci, Kulich, 2018, Definice 7.3, str. 31). *Říkáme, že posloupnost náhodných vektorů $\{X_n\}_{n=1}^\infty$ konverguje v distribuci k náhodnému vektoru X pro n rostoucí nade všechny meze ($X_n \xrightarrow{D} X$) právě když*

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} F_{X_n}(x) = F_X(x),$$

v každém bodě x , kde je distribuční funkce $F_X(x)$ spojitá.

Doplňěk 3 (Definice: Striktně stacionární a ergodická posloupnost, Štěpán, 1987, str.393). *Řekneme, že striktně stacionární posloupnost $X_1, X_2, \dots$ je striktně stacionární a ergodická, jestliže $P[(X_1, X_2, \dots) \in S]$ je 0 nebo 1 pro $S \in \mathcal{S}_p$, kde $\mathcal{S}_p$ chápeme jako p -invariantní množinu $\mathcal{S}_p = \{S \in \mathcal{B}^n : p^{-1}S = S\}$, kde p je operátor posunutí ($p(X_n) = X_{n+1}$).*

Doplňěk 4 (Tvrzení o transformaci stacionární a ergodické posloupnosti, Štěpán, 1987, Důsledek VI.6.4, str. 394). *Nechť je posloupnost $X_1, X_2, \dots$ striktně stacionární a ergodická a máme $f : (\mathbb{R}^n, \mathcal{B}^n) \rightarrow (\mathbb{R}, \mathcal{B})$ takové, že $Y_n = f(X_n, X_{n+1}, \dots), n \in \mathbb{N}$, pak je posloupnost $Y_1, Y_2, \dots$ rovněž striktně stacionární a ergodická.*

Doplňk 5 (Ergodická věta, Štěpán, 1987, VI.6.5, str.395). *Nechť je posloupnost $X_1, X_2, \dots$ striktně stacionární a ergodická. Pak*

$$\frac{1}{n} \sum_{j=1}^n f(X_j) \xrightarrow{sj} E f(X_1)$$

pro každou borelovsky měřitelnou funkci f takovou, že $f(X_1) \in L_1$.

Tvrzení 3 (Oprava tvrzení 3). *Nechť máme striktně stacionární a ergodický náhodný proces $\{X_t\}$ s veličinami s nulovou střední hodnotou, kladným rozptylem a konečnou špičatostí, který má všechny konečněrozměrné vektory svých veličin spojitě rozdělené, pak pro $n \rightarrow \infty$ platí*

$$B_{\tau,n} \xrightarrow{sj} \beta_\tau = \frac{E[X_t^2 X_{t+\tau}^2]}{(E[X_t^2])^2}.$$

Doplňk 6 (Definice: Stejněměrná integrovatelnost, Štěpán, 1987, str. 190). *Řekneme, že $\mathcal{F}$ je stejněměrně integrovatelná množina náhodných veličin, jestliže*

$$\int_{\{|X| \geq c\}} |X| dP \rightarrow 0,$$

pro $c \rightarrow \infty$, stejněměrně na $\mathcal{F}$.

Doplňk 7 (Tvrzení: Postačující podmínky stejněměrné integrovatelnosti, Štěpán, 1987, III.2.2, str. 190). *Nechť $\mathcal{F} \subset L_1$ je taková množina, že buď existuje $Y \in L_1$ tak, že $|X| \leq Y$ skoro jistě pro $X \in \mathcal{F}$ (Y nazýváme integrovatelná majoranta), nebo existuje $\epsilon > 0$ tak, že $\sup\{E |X|^{1+\epsilon}, X \in \mathcal{F}\} < \infty$. Potom $\mathcal{F}$ je stejněměrně integrovatelná množina.*

Doplňk 8 (Definice: Cauchyovská posloupnost podle středu, Štěpán, 1987, str.189). *Řekneme, že posloupnost $\{X_n\} \subset L_1$ je cauchyovská podle středu, když $\lim_{n,m \rightarrow \infty} E |X_n - X_m| = 0$.*

Doplňk 9 (Tvrzení: Cauchyovská posloupnost podle středu a stejněměrná integrovatelnost, Štěpán, 1987, III.2.6, str. 192). *Nechť je posloupnost $\{X_n\}$ cauchyovská podle středu, pak je tato posloupnost stejněměrně integrovatelná.*

Doplňk 10 (Tvrzení o konvergenci středních hodnot, Štěpán, 1987, III.4.18.b), str. 224). *Nechť $X, X_1, X_2, \dots$ jsou náhodné veličiny splňující $X_n \xrightarrow{D} X$. Pak platí, že je-li posloupnost $\{X_n\}$ stejněměrně integrovatelná, pak $X \in L_1$ a $E X_n \rightarrow E X$.*

Tvrzení 5 (Oprava tvrzení 5). *Nechť $A_{\tau,n}$ je nestranným odhadem rozptylu výběrových autokorelací a posloupnost veličin z náhodného procesu $\{X_t, t \in T\}$ je stejněměrně integrovatelná, pak*

$$n \operatorname{var}(R_{\tau,X}) \rightarrow \beta_\tau. \quad (1)$$

Literatura

- KULICH, M. (2018). Základy teorie pravděpodobnosti. <https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~zichova/FinMat/PravdepodobnostKulich.pdf>. Souhrn pro předmět Matematická statistika 1.
- PRÁŠKOVÁ, Z. (2016). *Základy náhodných procesů II*. Druhé upravené vydání. Matfyzpress, Praha. ISBN 978-80-246-3529-3.
- ŠTĚPÁN, J. (1987). *Teorie pravděpodobnosti*. první vydání. Academia, Praha.